

RARE

**ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය අංශය මගින් නිවාස සංවර්ධනය කිරීම
සඳහා සන්නිවේදන ක්‍රමෝපායක් ලෙස
මහජන සම්බන්ධතාව භාවිතා කිරීම පිළිබඳ අධ්‍යයනයක්**

ඉදිරිපත් කරනු ලබන්නේ
හදිකා ශාමලී විජේවික්‍රම
(FGS/M/MSSC/2005/10)

සමාජීය විද්‍යාපති ජන සන්නිවේදනය උපාධියෙහි අවශ්‍යතාවක් පූරණය කරනු පිණිස
කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන පීඨය වෙත ඉදිරිපත් කෙරෙන
පර්යේෂණ හිමිත්වයකි.

ප්‍රවේශ අංකය:	1268
වර්ග අංකය:	

2014

සාරාංශය

ශක්තිමත්, ස්වයංපෝෂිත ගැමි ආර්ථික රටාවක් පැවති ශ්‍රී ලංකාව තුළ, බටහිර ආධිපත්‍ය හා කාර්මීකරණය හේතු කොට ගෙන වෙනස් වූ සමාජ, ආර්ථික ප්‍රශ්න රැසක් උද්ගත වන්නට විය. නිදහස ලැබීමත් සමග මෙම ප්‍රශ්නවල ප්‍රබල බව වඩ වඩාත් දැනෙන්නට වූ අතර, දුප්පත්කම හා බැඳුණු මෙම ප්‍රශ්නවලින් නිවාස ගැටළුව ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් ගත්තේය. නිවස මිනිසාගේ මූලික අවශ්‍යතාවයක් ලෙස ඉදිරියට පැමිණි අතර, එය ජාතික සංවර්ධනයේ ප්‍රමුඛතම කාර්යයක් බවට ද පත් විය.

මෙම නිවාස සංවර්ධන කාර්යය සඳහා රාජ්‍ය මෙන් ම විවිධ පෞද්ගලික අංශ ඉදිරිපත් වේ. එහි දී නිවාස තොගය වැඩි කිරීමට සැලසුම් සකස් කරන අතර, එයින් නිවස නම් වූ ගොඩනැගිල්ලේ ඉදුවනු විනා නිවහනක් (ගෙදරක්) නිර්මාණය කිරීම පිළිබඳ අවධානයක් යොමු නොවීය. වර්තමානය වන විට මේ පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින් යම් යම් ක්‍රමවේදයන් අනුගමය කරනු ලබන අතර, නිවසට අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සපයා දීමට උපරිම උත්සාහයක යෙදෙමින් ඒ සඳහා ප්‍රතිපත්ති ද සම්පාදනය කරමින් පවතී.

මෙම අධ්‍යයනයේ අරමුණ වන්නේ නිවාස සංවර්ධනය සඳහා මහජන සම්බන්ධතාවයේ ඇති වැදගත්කම හා එහි අත්‍යවශ්‍යතාවය පිළිබඳ ඉස්මතු කිරීමයි. මෙහිදී, සහභාගිත්ව සංවර්ධනය සඳහා සහභාගිත්ව සන්නිවේදන ප්‍රවේශය අනුගමනය කරමින් මහජන සම්බන්ධතාවය පවත්වාගෙන යාම සම්බන්ධයෙන් වන යෝජනා ඉදිරිපත් කෙරේ.

සන්නිවේදනය හා සංවර්ධනය යනු කුමක්ද? මේ සඳහා සංවර්ධන සන්නිවේදනයේ අත්‍යවශ්‍යතාවය පිළිබඳ දෙවන පරිච්ඡේදයේ දී පැහැදිලි කර ඇත. එමෙන් ම මහජන සම්බන්ධතා විෂය පිළිබඳ හඳුන්වා දී ඇති අතර, එහි චේතනාසික බව පිළිබඳ තොරතුරු ඉදිරිපත් කර ඇත. මානව ජනාවාස සංවර්ධනය හා මානව සන්නිවේදනයේ විකාශනය අතර පවතින අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතාවය පිළිබඳව ද මෙම පරිච්ඡේදයේ දී විග්‍රහ කර ඇති අතර, වර්තමානයේ නිවාස සංවර්ධනය සඳහා සන්නිවේදනයේ ඇති වැදගත්කම එමගින් පැහැදිලි කර ඇත.

නිවාස සංවර්ධනයේ ප්‍රමුඛයා ලෙස කටයුතු කරන නිවාස හා ඉදිකිරීම් අමාත්‍යාංශයේ දායකත්වය හා වර්තමාන නිවාස අවශ්‍යතාවය සපුරාලීමට ගෙන ඇති පියවර සම්බන්ධයෙන් සහ ඒ සඳහා මහජන සම්බන්ධතාවය උපාය මාර්ගයක් ලෙස යොදා ගත හැකි යන්න මෙහිදී විමසා බැලේ. මේ සඳහා ආයතනික ව්‍යුහය සකස් වී ඇති අකාරය පිළිබඳව ද සාකච්ඡා කර ඇත.

තුන්වන පරිච්ඡේදයෙන් කෙරුණු පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල පිළිබඳ විමසීමක් කර ඇති අතර, හතරවන පරිච්ඡේදයේදී පර්යේෂණයේ නිගමන හා ක්‍රියා කළ යුතු ආකාරය පිළිබඳ යෝජනා ඉදිරිපත් කර ඇත.

මුඛ්‍ය පද : නිවස, ගෙදර, මානව ජනාවාස, සහභාගිත්ව සන්නිවේදනය, සහභාගිත්ව සංවර්ධනය

Abstract

Western invasions and industrialization gave rise to a raft of diverse socioeconomic issues in Sri Lanka which for centuries sustained self sufficient and self reliant rural economic model. The severity of the impact of these problems were really felt with Sri Lanka gaining independence and of these issues invariably intertwined with poverty, housing became the most acute. Housing is a most basic of human needs and the provision of housing became a top priority in the national development agenda.

With the passage of time, in addition to the public sector, the private sector too stepped into the field of housing development. In making plans to increase the housing stock, the emphasis was laid on constructing the building called house but adequate attention was not paid for converting it into a home. In recent times, however, there has been a shift in this trend and maximum efforts are now being made to provide the required infrastructure facilities and policies geared towards this end are being formulated.

The primary objective of this study is to underscore the importance of participatory approach in housing development and to highlight the need for such involvement. Hence, proposals for maintaining public engagement are submitted while adhering to concepts of participatory development and participatory communication approach.

What is meant by development and communication? The need for development communication is outlined in the second chapter. It has also dwelt on the subject of participatory approach and its history. This chapter also discusses the interrelationship between human habitat development and the evolvement of human communication and mulls over the importance of communication in housing development in the present context.

The contribution made by the Ministry of Housing and Construction, the torchbearer of country's housing development to fulfill the housing needs of the country is discussed while examining whether the participatory approach has been employed as an effective tool towards this end. How the institutional arrangement is devised for this purpose is also looked at in this chapter.

The third paragraph reviews the outcomes of the field survey and the fourth paragraph submits proposals on the conclusions of the survey and action needs to be pursued.

Keywords : home, house, human settlements, participatory communication, participatory development